

INTELEGERILE MONOPOLISTE

Reguli privind concurența cuprinsă în Tratatul instituind Comunitatea Europeană sunt, se pare, corolar al prevederilor comunitare relative la libera circulație a marfurilor întrucât scopul edictării lor este cel de a asigura o concurență liberă, nedistorsionată, care să promoveze circulația neangrădită a marfurilor și să împiedice apariția unor restricții în funcționarea pieței comune, care pot să afecteze comerțul dintre statele membre, interesul general al întreprinderilor și consumatorilor. Ele se adresează în primul rând întreprinderilor, presupunându-se că statele membre au luat măsuri de competență lor strictă sau la nivel comunitar, care favorizează libera circulație a marfurilor.

Legislația comunitară sancționează un număr de trei activități pe care le consideră incompatibile cu economia de piață și anume :

1. încheierea unor înțelegeri între întreprinderile care urmăresc să împiedice, să restrângă, sau să distorsioneze concurența
2. exploatarea abuzivă a unei poziții dominante pe care o deține una sau mai multe întreprinderi ;
3. inițierea unor operațiuni de concentrare a capitalului prin care se urmărește dobândirea controlului într-un anumit domeniu ;

Întrucât întreprinderile pot să încheie o serie de înțelegeri prin care pot să controleze regulile obiective și leberle ale economiei de piață, denaturând astfel concurența, legiuitorul comunitar a declarat că fiind incompatibile cu o astfel de economie și interzise, trei categorii de activități și anume :

1. acordurile între întreprinderi ;
2. deciziile asociațiilor de întreprinderi ;
3. practicile comerciale ;

Aceste trei categorii de activități au fost grupate de literatura de specialitate sub denumirea de *înțelegeri monopoliste*.

Acest gen de activități care afectează comerțul și evident libera circulație, este sancționat în cuprinsul art.81 (fostul art.85) paragraful 1 din Tratatul instituind Comunitatea Europeană. Acest articol declară a fi interzise ca incompatibile cu piața comună toate acordurile dintre întreprinderi, deciziile asociațiilor de întreprinderi și practicile concertate care pot afecta comerțul dintre state și care au ca obiect ori efect al lor, împiedicarea, restrângerea ori distorsionarea concurenței în cadrul pieței comune și, în special, acelea care :

- a) direct sau indirect fixează prețurile de vânzare sau de cumpărare ori alte condiții comerciale
- b) limitează sau controlează producția, piețele, dezvoltarea tehnică ori investițiile
- c) împart piețele ori sursele de aprovizionare
- d) aplică unele condiții diferite tranzacțiilor echivalente cu alți parteneri comerciali, situându-i prin acestea într-un dezavantaj concurențial

- e) fac incheiere de contracte dependenta de acceptarea de catre celelalte parti a unor obligatii suplimentare, care, prin natura lor, s-au potrivit uzantelor comerciale, nu au nici o legatura cu astfel de contracte

Art.81 parag 2, considera ca fiind de drept nule orice astfel de acorduri sau decizii interzise conform paragrafului 1.

Unele acorduri, decizii sau practici concertate pot fi, totusi permise. In acest sens, art.81 parag.3 declara inaplicabile prevederile parag.1 in cazul :

- oricarui acord sau categorii de acorduri dinte intreprinderi
- oricarei decizii sau categorii de decizii ale asociatilor de intreprinderi
- oricarei practici concertate sau categorii de practici concertate, care contribuie la perfectionarea productiei si distributiei de marfuri ori la promovarea progresului tehnic si economic cat timp urmeaza sa se aloce consumatorilor o parte echitabila a beneficilor ce rezulta, si care :
 - a) nu impun intreprinderilor in cauza restrictii care nu sunt indispensabile pentru realizarea acestor obiective ;
 - b) nu dau unor astfel de intreprinderi posibilitatea de a elimina concurenta in ceea ce priveste o parte esentiala a produselor in discutie ;

Asadar, prin art.81 este instituita o regula prohibitiva a carei nerespectare este sanctionata cu nulitatea.

SUBIECTII CARORA LI SE APLICA REGULA PRIVIND INTERZICEREA INTELEGERILOR MONOPOLISTE

Acordurile, deciziile sau practicile concertate, interzise sunt convenite, luate respectiv realizate intre *intreprinderi si asociatii de intreprinderi* dupa caz. Cat priveste notiunea de intreprinderi, textul legal nu formuleaza nici o definitie, desi ea este folosita in diverse contexte.dar din enumerarea cu titlu exemplificativ a unor domenii ale acordurilor, decizilor si practicilor s-ar putea deduce ca ar putea fi in cauza oricare intreprindere care desfasoara o activitate economica intr-un sens extrem de larg- productie, comert, servicii, investitii, indiferent daca este persoana fizica sau persoana juridica capabile de a dobandii drepturi si de a-si asuma obligatii in cadrul concurential comunitar. Curtea de Justitie si Comisia au dat o larga interpretate conceptului respectiv, evidentiind faptul ca nu este necesar ca entitatea in cauza sa aibe personalitate juridica, astfel, in masura in care ea este angajata intr-o activitate comerciala, ea intra in sfera termenului respectiv, ca o persoana fizica ar putea , de asemenea, sa constituie o intreprindere, cu conditia ca ea sa fie angajata intr-o activitate comerciala si ca nu este necesar sa actioneze ca fiind motivata de un profit.

In privinta societatiilor, nu intereseaza daca ele sunt civile sau comerciale ori cooperative, si nici forma lor juridica. Alegerea unei forme juridice nu ar putea afecta natura economica a activitatii exercitate.

Pot fi luate in considerare si entitatile juridice care nu imbraca forma societatii, precum grupurile de inters economic, asociatiile si fundatiile.

CATEGORII DE INTELEGRI MONOPLISTE

Art.81 parag.1 din Tratatul instituind Comunitatea Europeana enumera cele tri categorii de intelegri monopoliste : acordurile intre intreprinderi; deciziile asociatilor de intreprinderi si practicile concertate.

a) *Acordurile intre intreprinderi*

Acestea constau in intelegeri urmare carora acestea isi exprima vointa intr-un mod detrminat. Acetse intelegri pot sa ia forma unor acorduri pentru impartirea pietelor de desfacere sau a pietelor de aprovizionare, tranzactii, acorduri de adaptare a preturilor de import la nivelul preturilor nationale, achizitii de actiuni intr-o socetate concurenta.

Nu prezinta importanta faptul ca acordul s-a incheiat in scris sau in ca s-a perfectat numai oral.dupa cum nu are relevanta imprejurarea ca el este public sau secret ori ca a fosts au nu a fost semnat sauc calificarea juridica pe care i-au dat-o partile, important este doar faptul ca intreprinderile se obliga se aplice intelegerea la care s-a ajuns.

Regula prohibitiva privind concurenta se aplica atat acordurilor incheiate pe line orizontala, in care partile se situeaza pe acelasi palier al procesului economic, cat si celor perfectatate pe linie verticala in care intreprinderile se situeaza pe palier diferit.

b)*Deciziile asociatilor de intreprinderi*

Deciziile asociatilor de intreprinderi sunt acte de vointa colectiva care provin de la grupuri profesionale. Gruparea de intreprinderi poate sa includa persoane juridice care de regula sunt asociatii profesionale fara scop lucrativ si syndicate profesionale, dar si intreprinzatori particulari.

Potrivt practicii Curtii de Justitie a Comunitatilor Europene, au fost apreciate ca fiind asociatii de intreprinderii : asociatile de banci, fondurile de finante a activitatilor din agricultura la acre participa mai multe intreprinderi, comitetul de experti care primeste instructiuni din partea intreprinderilor reprezentative.

c)*Practicile concertate*

Acestea sunt o modalitate de coordonare intre intreprinderile care in acest fel in mod voit evita riscurile concurentei cu politici de cooperare intre ele, eliminand astfel regulile firesti ale concurentei de piata.

In viziunea Curtii de Justitie a Comunitatilor Europene orece intreprindere are dreptul s-asi stabileasca in mod liber si autonom politica pe care urmeaza sa o promoveze pe pita si sa-si alege tot in mod liber beneficiarii produselor sale considerent pentru care ea poate sa aibe in vederea politica economica a intreprinderilor concurente, dar ceea ce interzice art.81 parag.1 din Tratatul instituind Comunitatea Europeana sunt contractele directe sau indirecte intre intreprinderi, care, fie au un obiectiv, influentarea politicilor de piata ale unui concurent, fie urmaresc sa ii dezvaluie acestuia propia concurenta pe piata.

In ceea ce priveste modul de transmitere a informatilor, el trebuie sa fie reciproc, iar faptul ca o intreprindere a participat la tratative care urmareau inlaturarea concurentei, dar ulterior nu a respectat cele hotarate nu inlatura aplicarea dispozitilor art.81 parag.1.

Potrivit art81 parag.2 sanctiunea aplicabila unor astfel de intelegeri este nulitatea de drept.

CONDIITILE INTELEGERILOR MONOPOLISTE

Acordurile intreprinderilor, deciziile asociatilor de intreprinderi si practicile concertate sunt interzise daca inrunesc doua conditii si anume- pot sa afecteze comertul dintre statele membre si au ca obiectiv sau ca efect implicarea, restrangerea sau distorsionarea concurentei sau constau intr-o serie de practici enumerate expres in partea finala a art.81 parag 1. din Tratat.

Art.81 parag.1 instituie o interdictie care este direct aplicabila, fiind necesara intrunirea asa cum s-a aratat mai sus, a celor doaua conditii. Prin urmare pentru a intra in domeniul interdictiei, aceste acorduri, decizii sau practici concertate trebuie sa aibe ca obiect sau efect al lor impiedicarea restrangerea sau distorsionarea(denaturarea) concurentei in cadrul pietei comune ci sa tinda sa aibe un efect daunator in comertul dintre statele membre.

Dupa cum rezulta din continutul art.81 parag.1 acordurile, deciziile si practicile concertate devin intelegeri care impiedica concurenta in situatia in care se apreciaza ca ele ar putea sa afecteze comertul dintre statele membre. Prin urmare o astfel de conditie este indeplinita atunci cand exista suspiciunea ca ca s-ar produce un astfel de efect in cadrul relatiilor comerciale dintre statele membre ne find nevoioe sa se astepte ca el sa se si produca.

In privinta intinderii efectelor unor astfel de intelegerii, textul tratatului cere ca ele sa se resfranga asupra comertului dintre statele membre, deoarece in cazul in care ele s-ar limita doar la teritoriul unui astfel de stat, ar fi incidente normele dreptului sau intern in materia concurentei.

Tot intelegerile monopoliste in sensul art.81 parag.1 din Tratat a fost considerata si aceea care afecteaza care in mod indirect comertul dintre statele membre un astfel de caz constituindul intelegerea dintre intreprinderile dintr-un stat privitoare la materii prime si semifabricate, care desi nu erau vandute pe piata comunitara, serveau la obtinerea unor produse ce se comercealizeaza pe aceasta piata.

Intelegerile prin care intreprinderile fixeaza preturile de vanzare sau de cumparare la import, export sau pe piata unui stat sunt interzise intr-cat ele impiedica functionarea libera a cererii si ofertei.

AFECTAREA COMERTULUI DINTRE STATELE MEMBRE

Instituirea unei pietei comune si functionarea unei pietei interioare caracterizate intre altele, pe libera circulatie a marfurilor nu poate fi garantate daca actele sau faptele de comert sunt supuse unor practici restrictive sau limitative care altereaza sensul relatiilor intracomunitare ce trebuie stabilite privind cu obiectivele promovarii si dezvoltarii armonioase si echilbrate ala activitatilor aconomice in asamblul comunitatii.

Ca atare aafectarea comertului constituie o conditie de aplicare a interdictiei.

CAZURI DE INAPLICABILITATE A DISPOZITIILOR ART.81 PARAG.1

Exista situatii in care Tratatul se seanctioneaza intelegerile monopoliste in acest sens reprezentand art 81 parag 3 care dispune in felul urmator:

Tosusi dispozitiile parag 1 pot fi inaplicabile:

- oricarui acord sau categori de acorduri intre intreprinderi
- oricarui decizii sau categorii de decizii ale asociatilor de intreprinderi

- oricarui practici concertate sau categorii de practici concertate sau contribuirea la ameliorarea productiei sau distribuirii produselor la programarea procesului tehnic sau economic rezervand in acelasi timp utilizator o parte echilibrata din profitul realizat si fara
- a) sa impuna intreprinderilor interesate restrictii care nu sunt indispensabile pentru atingerea acestui obiectiv
- b) sa dea intreprinderilor posibilitatea de a elimina concurenta pentru o parte substantiala a produselor in cauza.

BIBLIOGRAFIE :

FELICIAN COTEA- DREPTUL COMUNITAR AL AFACERILOR ED. MEDIAMIRA 2005

OCTAVIAN MANOLACHE- TRATAT DE DREPT COMUNITAR, EDITIA V, AD CH BEAK, BUCURESTI 2006

SERGIU DELEANU- DREPT COMUNITAR AL AFACERILOR, ED. DACIA EUROPA NOVA, LUGOJ 2001

Powered by <http://www.e-referate.ro/>
Adevaratul tau prieten